

1 ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1 Codi de referència

CAT AMLLA 11 017

1.2 Nivell de descripció

Fons

1.3 Títol

Productos del Corcho Aglomerado

1.4 Data(es)

1941-2005

1.5 Volum i suport

131 unitats d'instal·lació, 15.3 ml.

Paper, negatius i positius fotografies

2 ÀREA DE CONTEXT

2.1 Nom del productor

El fons ha estat generat per l'empresa Productos del Corcho Aglomerado, SA

2.2 Història del productor

L'origen de Productos del Corcho Aglomerado (PCA) és un tradicional taller de taps propietat d'Espiridió Vilallonga fundat cap el 1912. El 1925 encara consta a la matrícula industrial amb una "taula de taper" per fer carracs. En aquell moment molts tallers llagosterencs s'havien especialitzat en la factura d'aquests elements per a les grans fàbriques de Palafrugell o Palamós. El 1924 Vilallonga adquireix a Pere Aliu un solar amb una edificació al carrer de Ganix. El 1930 adquireix a Miquel Coris el solar annex, que conté també un magatzem (part de l'antiga fàbrica de taps de "Can Quel") i s'agreguen les dues finques que formen un total de 576 m² als números 7, 9 i 11 del carrer de Ganix de Llagostera.

El gener de 1941 es constitueix l'empresa Productos del Corcho Aglomerado, SL. amb l'objectiu de produir productes de suro aglomerat. L'any 1947 Espiridió Vilallonga ven la meitat de l'empresa al seu cunyat Artur Coris. La visió empresarial d'Artur Coris és determinant en l'esdevenir de la fàbrica, ja que va saber veure les possibilitats de negoci que en aquell moment oferia el suro aglomerat.

Els primers articles que produirà la fàbrica de Vilallonga i Coris seran caps per a productes farmacèutics i injectables. Les propietats isotèrmiques i d'amortiment del material n'avalaven la funcionalitat. Se'n van fer de totes mides i formats fins que el sector les va anar substituint pel cartró de les caps i el plàstic per protegir els medicaments.

A més de PCA els propietaris creen les empreses Vilcor (1957-1986) i Girocork (1996-2002), a les mateixes instal·lacions i amb el mateix objectiu de produir productes d'aglomerat de suro.

Tot i que a PCA es feien altres articles amb aglomerat, l'article que va rellevar les capsas per a injectables en rellevància comercial per a la fàbrica va ser la capsa per al brandi Cardenal Mendoza. L'empresa ja havia produït capsas per a vins i per al vi de Porto Sandeman, però l'estoig per al Cardenal Mendoza va superar amb escreix el volum de producció de les realitzades per a vins anteriorment. Al llarg de 52 anys, Sánchez Romate – empresa productora del brandi – va confiar principalment en Productos del Corcho Aglomerado per a la fabricació del packaging d'un dels seus vins més celebrats. Se n'havien arribat a expedir 32.000 unitats mensuals.

L'any 1953 Artur Coris esdevé l'únic propietari de l'empresa, i el 1971 la traspasa al seu gendre, Tomàs Vila. El 1980 l'empresa esdevé una Societat Anònima amb l'entrada de Xavier Ventura Duran i el seu fill Jaume Ventura Prim. Amb la jubilació de Tomàs Vila, les seves accions són adquirides el 1994 per Jaume Ventura i la seva esposa, Maria Teresa Mont, que un any més tard traslladarien el centre de producció a unes noves instal·lacions al carrer Lleida (Llagostera), on van poder millorar i racionalitzar els processos de fabricació. Deu anys més tard la decisió de Sánchez Romate de deixar de presentar el Cardenal Mendoza en estoig d'aglomerat en precipità el tancament definitiu l'any 2005.

2.3 Història arxivística

Fins d'ingrés a l'Arxiu la documentació es va custodiar a la pròpia empresa, primer a la seu del carrer Ganix i després al carrer Lleida. Segons testimoni oral de Jaume Ventura Prim la documentació antiga era sistemàticament eliminada per Tomàs Vila quan ja no tenia utilitat empresarial. Això explicaria que hi hagi importants buits documentals abans dels anys 1970.

Per ingressar el fons a l'arxiu, Jaume Ventura va substituir la majoria de les antigues carpetes d'anelles que contenien la documentació per noves carpetes també d'anelles.

2.4 Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a l'Arxiu Municipal en tres fases per donació de Jaume Ventura Prim i Maria Teresa Mont. El 1998 ingressa la més antiga (1923-1940), el 2009 ingressa la major part del fons i l'any 2015 les escriptures notarials de compravenda, de constitució de la societat i de modificació d'estatuts.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1 Abast i contingut

El fons conté la documentació de gestió i explotació de l'empresa. De la documentació de gestió es conserva la comptabilitat a partir de 1954, la correspondència, que comprèn la relació amb els clients, els proveïdors i la publicitat i la documentació de gestió de recursos humans com les llibretes de setmanes dels treballadors (1949-1986). Destaca la documentació tècnica amb les fixes de producció de tots els productes d'aglomerat de suro des de 1941. Tot i que s'ha conservat documentació des de l'inici de l'activitat de PCA el volum més homogeni s'inicia els anys 1970 i es manté fins el 2005.

El fons conté documentació prèvia a la fundació de l'empresa PCA, es tracta d'escriptures notarials (1923-1935) d'Espiridí Vilallonga referides a l'adquisició dels terrenys i naus del carrer Ganix i un dietari de 1912 amb algunes anotacions.

3.2 Sistema d'organització

La documentació deriva directament dels grans blocs organitzatius de l'empresa.

1. **Constitució de la societat. Accionat**
2. **Serveis Generals**
3. **Gestió de recursos econòmics**
4. **Acció comercial**
5. **Recursos humans**
6. **Producció**
7. **Comunicació i màrqueting**
8. **Béns immobles**
9. **Control i qualitat**
10. **Fotografies**
11. **Biblioteca**

3.3 Informació sobre avaluació, tria i eliminació

En el moment d'ingrés el fons està format per 384 unitats d'instal·lació i 30,22 ml. En fer l'inventari el 2020 es procedeix a eliminar la documentació que conté informació recopilada en altres documents: albarans, factures, abstractes bancaris, talonaris de xecs... amb un total de 150 unitats d'instal·lació eliminades. Al mateix temps es reinstal·la la documentació i es substitueixen les carpetes d'anelles per capses normalitzades. L'eliminació de documentació i la reinstal·lació ha reduït a 15,3 els metres lineals del fons.

3.4 Incrementos

El fons correspon a una empresa clausurada, no es preveuen nous ingressos.

4 ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1 Condicions d'accés

La documentació és d'accés lliure.

4.2 Condicions de reproducció

Les reproduccions s'hauran de realitzar d'acord amb la normativa de l'Arxiu Municipal de Llagostera.

4.3 Llengües i escriptures dels documents

Majoritàriament català i castellà. També anglès, alemany, francès italià i portuguès, grec i xinès.

4.4 Característiques físiques i requeriments tècnics

La documentació està en bon estat de conservació.

4.5 Instruments de descripció

A l'ingressar el fons Jaume Ventura lliura una relació de 384 unitats d'instal·lació (número de caps o carpeta i contingut). Aquesta descripció és la que ha permès l'accés a la documentació fins a la realització de l'inventari per Albert Jalil i Oriol Portell el 19 de juny de 2020. Les fotografies no estan catalogades.

5 ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.1 Existència i localització dels originals

Els originals són a l'Arxiu Municipal de Llagostera. Les escriptures notariales de 1923 a 1953 són fotocòpies, es desconeix si es conserven els originals.

5.2 Existència i localització de reproduccions

Es desconeix l'existència de reproduccions.

5.3 Documentació relacionada

El fons personal Xavier Ventura Duran i Jaume Ventura Prim conservat a l'Arxiu Municipal de Llagostera, conté documentació de dos dels propietaris de l'empresa Productos del Corcho Aglomerado.

5.4 Bibliografia

Llobet Guevara, Olga. *Productos del corcho aglomerado. La nova exposició de La Temporal de Can Caciques fa un repàs a la història la fàbrica Productos del Corcho Aglomerado* dins **El Butlletí**, maig 2018.

<http://www.cancaciques.cat/exposicions/objectes-especialitats-productos/> (15-12-2020)

6 ÀREA DE NOTES

Jaume Ventura i Teresa Mont van donar a l'Ajuntament de Llagostera 118 objectes (capses d'aglomerat i també objectes d'oficina i de producció (pigments, marcadors...) que es conserven al Museu Municipal de Llagostera. Els objectes d'aglomerat procedeixen de les mostres de cada producte fabricat per l'empresa. Les característiques estan especificades a les fitxes de producció conservades al fons documental de Productos del Corcho. Els objectes estan inventariats.

Una altra part d'aquests productes de mostra és donada al Museu de Suro de Palafrugell.

7 ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

7.1 Autoria i data(es)

Descripció realitzada per Albert Jalil i Oriol Portell el 19 de juny de 2020. Revisada per Marta Albà el desembre de 2020.

7.2 Fonts

La pròpia unitat de descripció i, per informar els elements *Història del productor i Abast i contingut*, també s'han utilitzat les obres citades a l'element *Bibliografia* i el testimoni oral de Jaume Ventura Prim.

7.3 Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.